

Sammanfattning

Utgiven av

Nationella centret för utbildningsutvärdering

Publikationens namn

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden 2016 toimeenpanon arviointi – Varhaiskasvatussuunnitelmien käyttöönotto ja sisällöt

Utarbetad av

Laura Repo, Maiju Paananen, Virpi Mattila, Marja-Kristiina Lerkkanen, Mervi Eskelinen, Lillemor Gammelgård, Jyri Ulvinen, Hanna Hjelt och Jukka Marjanen

Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2016 är det första normdokumentet för styrningen av genomförandet och utvecklingen av småbarnspedagogiken. Anordnarna och serviceproducenterna av småbarnspedagogik utarbetar utifrån grunderna en lokal plan för småbarnspedagogik och en plan för småbarnspedagogik för varje barn. Implementeringen och genomförandet av dessa planer spelar en viktig roll för kvaliteten inom småbarnspedagogiken.

Denna utvärdering är den första delen av en tvådelad utvärdering av implementeringen av grunderna för planen för småbarnspedagogik. Utvärderingen ger information om hur helheten för planen för småbarnspedagogik (grunderna, den lokala planen och barnets plan för småbarnspedagogik) fungerar, de lokala implementeringsprocesserna och innehållet i planerna. Utvärderingen ger också information om hur det nationella systemet kunde vidareutvecklas samt information för det politiska beslutsfattandet. Informationen ger möjlighet att granska nationella frågor som gäller likabehandling och jämlikhet inom småbarnspedagogiken samt småbarnspedagogikens kvalitet.

Information om implementeringen av grunderna för planen för småbarnspedagogik samlades in genom en enkät som riktades till alla anordnare och serviceproducenter av småbarnspedagogik samt till privata familjedagvårdare inom den privata serviceproduktionen. Dessutom analyserades innehållet i lokala planer och barnens planer för småbarnspedagogik. Svarsprocenten bland kommunala anordnare av småbarnspedagogik var 91, bland privata serviceproducenter 57 och privata familjedagvårdare 60. Resultaten jämfördes enligt statistikcentralens kommunklassificering mellan landsbygdskommuner, tätortskommuner och urbana kommuner, till vissa delar gjordes också jämförelser mellan anordnarna (offentlig och privat serviceproducent).

Systemet som styr småbarnspedagogiken fungerade enligt utvärderingen huvudsakligen väl, också på det lokala planet fungerade processerna väl. En alltför stram tidtabell samt bristfälliga ekonomiska och tidsmässiga resurser medförde emellertid brister på det lokala planet. Även om svaren i enkäten huvudsakligen vittnar om att den lokala processen för planen för

småbarnspedagogik var lyckad, visade en dokumentanalys att konkretiseringen av grunderna för planen för småbarnspedagogik till lokala planer som styr verksamheten inte ännu har genomförts till alla delar. En central faktor som hade en positiv effekt var att personalen deltog i fortbildning och att processen planerats väl.

Enligt utvärderingen lyckades processen sämre i landsbygdskommuner och tätortskommuner än i urbana kommuner. I landsbygdskommuner var en orsak till problem att utbildningarna ofta ordnades långt borta och att det var svårt att få vikarier.

För privata familjedagvårdare var den lokala planen för småbarnspedagogik, som vårdarna är skyldiga att följa, ofta främmande. Barnens planer för småbarnspedagogik som utarbetats i privat familjedagvård var ofta bristfälliga. Enligt resultaten anser privata familjedagvårdare att den centrala uppgiften för familjedagvård inte är att erbjuda pedagogiskt orienterad småbarnspedagogik utan snarare att barnen får grundläggande dagvård i hemmiljö. Resultaten väcker frågan om hur väl styrsystemet i sin nuvarande form tjänar behoven av småbarnspedagogikens olika verksamhetsformer. Resultaten från utvärderingen ger anledning att reflektera över anordnarnas förutsättningar att genomföra och uppnå de mål som ställts i grunderna för planen för småbarnspedagogik i olika verksamhetsformer.

Utifrån resultaten i utvärderingen vore det bra att fästa vikt vid likabehandlingen av barn i olika tjänster inom småbarnspedagogiken samt att se till att tjänsterna håller jämn kvalitet i Finland.

I det andra skedet av utvärderingen under 2018–2019 utvärderas hur väl grunderna för planen för småbarnspedagogik genomförs när det gäller personalen inom småbarnspedagogiken. Det andra skedet kompletterar resultaten från denna utvärdering och ger en helhetsuppfattning om hur planerna för småbarnspedagogik fungerar och genomförs.